

อ่านต่อหน้า 3

6 เมื่อเร็ว ๆ นี้เกิดกรณี “วงการเลื้อย กาวน้ำไทยร้อนล่า” หลังแพทย์หญิงคนดังรายหนึ่ง “เปิดคอร์ส” กับแพทยสภา ถึงขั้นยื่นใบอนุญาต จากการทำไม่เห็นด้วยกับมติที่ออกมาก่อนหน้า โดยกรณีนี้ก็ตามมาด้วยกระแสวิจารณ์ที่มีทั้งฝ่ายเห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ซึ่งนั่นก็

ว่ากันไป ส่วน ณ ที่นี้ชวนดูกันในภาพรวม ๆ เกี่ยวกับ “หมออินฟลูเอนเซอร์”... ทั้งนี้ กระแส “คราม่วงการเลื้อยกาวน้ำ” ดังกล่าวข้างต้นนั้น มีเรื่อง “โซเซียลมีเดีย” เข้ามาเกี่ยวข้อง ขณะที่เรื่องนี้กรณีในภาพรวม ในเชิง “ปรากฏการณ์” นั้น ก็ถือว่า “น่าคิด” ไม่น้อย...กับ “ข้อดี-ข้อควรระวัง” กับการเป็น “หมออินฟลูเอนเซอร์” ที่พบได้เพิ่มขึ้นในปัจจุบันนี้...

ปรากฏการณ์ที่น่าคิด “น้ำพริกธรรมา” และในทางวิชาการก็ “มีมุมมองอะไร” จะเช่นไร? จะอย่างไร? ลองมาดูกัน... เกี่ยวกับ “มุมมองอะไร” ที่มีต่อ “ปรากฏการณ์หมออินฟลูฯ”

เป็นมุมมองที่ที่น่าพิจารณาจากทาง ดร.ยุคลวัชร ภัคศิริจักรวิวัฒน์ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) ซึ่งสะท้อนเรื่องนี้กับ “ทีมสทศ1เดลินิวส์” มาว่า... จริง ๆ ประเด็นนี้ที่มีการตั้งคำถาม เป็นเรื่องน่าสนใจ โดยหากพิจารณาในหลักวิชาในทฤษฎีการสื่อสารและการสื่อสารแล้วก็จะพบ “จุดปะทะที่สำคัญ” ระหว่าง 2 สิ่ง คือ “เสรีภาพการสื่อสาร” กับ “ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ” ซึ่งทั้ง 2 อย่างกำลังปะทะกันอยู่ ภายใต้ยุคที่อำนาจสื่อไม่ได้ถูกผูกขาดแบบเดิมเหมือนในอดีตอีกต่อไป ...นัก

วิชาการทำที่ระบุ พร้อมสะท้อนต่อไปว่า... ยุคที่กล่าวถึงข้างต้น ส่วนตัวขอเรียกว่า... เป็น “ยุค Democratization of Media” ซึ่งอำนาจของสื่อไม่ได้ผูกขาดอีกต่อไป แต่มาอยู่ในมือทุกคน โดยใคร ๆ ก็สามารถผลิตคอนเทนต์ได้ แม้แต่บุคลากรทางการแพทย์ และรวมถึง “หมอ” ด้วย อย่างไรก็ตาม เหมียวินยอมมี 2 ด้าน กับเรื่องนี้ มีข้อดี...แต่ก็มีจุดที่ต้องระวัง เช่นกัน

“ในด้านที่ดีก็คือ เราเห็นหมออย่างข้างถูกทำลายลง ในที่นี้คือ

‘ไฟกัส’..ปรากฏการณ์ ‘คุณหมออินฟลูฯ’ มีข้อดี.. ‘มีจุดน่าห่วง?’

ความรู้ทางการแพทย์ที่เข้าถึงยาก ที่เข้าใจได้ยาก ซึ่งยุคนี้ได้ถูกย่อยให้คนทั่วไปเข้าใจได้ง่ายขึ้น และมีช่องทางในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลเหล่านี้ผ่านทางหน้าจอสมาร์ตโฟน โดยหลาย ๆ ครั้งสามารถช่วยดับไฟเฟกนิวส์ได้อย่างรวดเร็ว ผิดกับในอดีต” ...ดร.ยุคลวัชร ซีถึง “ข้อดี” เรื่องนี้

ที่ “หลังหมออินฟลูเอนเซอร์” นั้น... ทำให้มีการ “สกัดเฟกนิวส์ได้ไวขึ้น” อย่างไรก็ตาม มีด้านที่ดี แต่ก็มีด้านที่น่าเป็นห่วงเช่นกัน โดย

สำหรับ “สิ่งที่ต้องระวัง” ของปรากฏการณ์เรื่องนี้นั้น ทาง ดร.ยุคลวัชร นักวิชาการนวัตกรรมสื่อสาร ระบุว่า... **สิ่งที่ต้องระวังระดับวงเป็นพิเศษ คือ “ความสมดุล” ระหว่าง “พื้นที่ส่วนตัว” กับ “จรรยาบรรณวิชาชีพ”** ซึ่งหลาย ๆ ครั้งทำให้เกิดกระแสถกเถียง หรือมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากสังคม โดยเกิดจากปัญหาหลัก ๆ เช่น การไม่สามารถตัดขาดแยกจากกัน ได้ชัดเจนของ 2 เรื่องนี้ ทำให้สังคมอาจเกิดความสับสนในบทบาทของ “ผู้ส่งสาร-ผู้สื่อสาร” ว่า... สาร หรือข้อมูลที่ถ่ายทอดนั้น มาจากบทบาทไหนกันแน่??? โดยมีหลาย ๆ ครั้งที่คุณรู้สึกสับสน ว่า...

เป็นบทบาท “อินฟลูฯ” หรือว่า “หมอ”

แหล่งข่าวท่านเดิมขยายความกรณีดังกล่าวข้างต้นนี้กับ “ทีมสตูปเคลนิวิสต์” ว่า... แม้จะเห็นด้วยกับการที่ “คุณหมอ” หลายท่านทำหน้าที่ “สื่อสารให้ข้อมูลความรู้กับประชาชนในบทบาทของอินฟลูเอนเซอร์” แต่ก็เห็นว่ากระแสจะสื่อสารก็ยังเป็นสิ่งที่จะต้องระวัง เพราะด้วยความที่สังคมมองผู้เล่าเรื่องหรือสื่อสารด้วยภาพลักษณ์ความเป็นแพทย์ ซึ่งมีความน่าเชื่อถือสูงที่คนจะให้ความเชื่อถือข้อมูลหรือสารที่ส่งออกมาอยู่แล้ว เพราะ “อาชีพแพทย์” มีสิ่งที่เรียกว่า “ทุนทางสังคม

(Social Capital)” ซึ่งอาชีพอื่นไม่มี หรืออาจจะมี แต่ไม่มากเท่ากับคนที่เปี่ยมพร้อม ซึ่งต้องระวังกรณีเกินพอดี หรือเชิงพาณิชย์

“สังคมเราไม่ได้มอบแค่เงินเดือนให้กับบางอาชีพ แต่ยังมีมอบฐานันดรพิเศษ หรือ Pillar of Trust ให้บางอาชีพด้วย เช่น ครู หรือแม่แต่หมอ เพราะอาชีพเหล่านี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เปราะบางที่สุด นั่นก็คือ... ชีวิต และจิตวิญญาณ จึงไม่คิดที่สังคมจะให้ความเชื่อถือกลุ่มคนในอาชีพเหล่านี้มากเป็นพิเศษ” ...นักวิชาการท่านเดิมระบุ

ดร.ยุคลวัชร นักวิชาการ มศว ยังย้ำถึง “ทุนทางสังคม” ที่สังคมได้มอบให้กับบางอาชีพ เช่น **อาชีพแพทย์** มากกว่าอาชีพอื่น ๆ ว่า... สำหรับคนอาชีพหมอนั้น เมื่อมีคำนำหน้าด้วยคำนี้ ก็ **ต้องตระหนัก** ว่า...สังคมให้ความไว้วางใจและเชื่อใจแล้วว่าครั้งว่าข้อมูลที่พูดหรือถ่ายทอดออกมาต้องเป็นเรื่องจริงแน่ เพราะเชื่อว่า...ข้อมูลที่ออกมาต้องถูกคัดกรองแล้ว ด้วยเหตุนี้การที่หมอบางคนพูดถึงสินค้า หรือเชียร์สินค้าใดสินค้าหนึ่ง ทั้งตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม สังคมย่อมโน้มเอียงที่จะเชื่อเกินกว่าครึ่ง จึง **ต้องบาลานซ์ให้ดี ๆ ระหว่างพื้นที่ส่วนตัวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ** โดยไม่ทำให้คนสับสนในสถานะ...

“เก่งสื่อสารเป็นเรื่องดี แต่ไม่ใช่แค่เอาไวใช้ขายของ ต้องมีจริยธรรมกำกับ ยิ่งยุคนี้ความจริงถูกบิดเบือนง่าย สิ่งเดียวที่จะทำให้สังคมรอดคือความน่าเชื่อถือที่ตรวจสอบได้ และผู้บังคับใช้กฎหมายก็ควรบังคับใช้ทั่วถึง ไม่ใช่จับจ้องและบังคับเอาเฉพาะผู้สื่อสารที่เป็นหมอนเท่านั้น” ...นี่เป็น **“มุมมองนักคิด”** ที่นักวิชาการด้านการสื่อสารย้ำไว้

มุมมองระหัดนี้หมายถึงภาพรวมทั่วไป **“หม้ออินฟลูฯ ไม่คิด”** แต่ **“ก็ต้องระวัง”** ต้อง **“ไม่เคล็ดไปกับชื่อเสียงโซเชียล”**.